

Mehmet Demirkol

Medya güçlü değil, sözü dinlenmiyor

RÖPORTAJ

TRTakademi: *“Futbol Devrimi” klişesinden başlayalım mı Sayın Demirkol? Spor ya da futbol sayesinde nasıl bir devrimi nereden başlayarak gerçekleştirebiliriz?*

Mehmet Demirkol: Eğitim müfredatını değiştirerek başlayabiliriz. İlk olarak beden eğitimi dersinin adını değiştirip spor dersi yapmak lazım. Haftada en az beş saate çıkarmak lazım. Bunu da ilkokul 1’inci sınıftan itibaren başlatmalı. Ve ilk ders olmalı. Düşünsenize, her gün ilk saat spor. Bunu yaparsanız, işte o zaman olimpiyat şampiyonları çıkar bu ülkeden. Spor ekonomimiz de ancak böyle gelişir.

TRTakademi: *Spor ekonomisini iyi yönetemediğimize yönelik eleştirileri biliyoruz. Sorunumuz ne? Destek mi, denetleme mi, mevzuat mı?*

Mehmet Demirkol: Oyuncular dünyanın her yerinde çok yüksek vergiler veriyorlar, bizde de versin. Kulüplerimiz normal şirketler olsalar borsada tahtaları kapalı olur, batık hepsi. Türkiye’de kulüpler ne kadar borcu olursa olsun yaşamaya devam ediyor. Böyle denetimsiz bir ortamda o paralar nereye gidiyor, kimse hesap sormadığı için ekonomisi doğru yerleşmemiş bir şeyin doğru büyümesi de mümkün değildir. Bu aile yönetimi için de geçerli, maaşa göre yaşamayıp kredi kartını patlatırsan batarsın. Türkiye’de kulüplerin döndüremeyeceği şekilde borçları var ve sonunda UEFA dedi ki: “Kardeşim bu böyle olmuyor, ben sizi almayacağım.” Şimdi akılları başlarına geldi. O yüzden ben diyorum ki devlet elini çeksün ve çok sıkı denetlesin, bak beni nasıl denetliyor, onlara da öyle yapsın. Bizim elimizde çok büyük genç nüfus kaynağı var, biz onlardan sporcu yaratırız ve satarız. Brezilya gibi bir endüstri yaparız ama şu anda birilerini zengin ediyoruz sadece. Avrupa’nın en büyük 6. futbol ekonomisi ama oyuna gelince 12. sıranın üzerine çıkamıyoruz.

TRTakademi: *Spor kanallarında futbolun hâkimiyeti var ekonomi olarak. Diğer spor dalları ekranda yer alamıyor. Neden?*

Mehmet Demirkol: Tamam yayımlansın ama kimse seyretmiyor. Bahsedelim tamam ama sen seyretmiyorsun, kimse seyretmezse reyting gelmez. Kadın voleybolu diye bir sektör var, yayımlayınca geliyor veya erkek basketbolu izleniyor. Jimnastiği kimse yayımlamıyor çünkü izlenmiyor. TRT bunu yapar ama özeline gücü yok. Bu sporlar izlensin ve yayımlansın istiyorsak önce okullara sokup çocukların bunu yapmasını sağlamalıyız, çocuklar buna entegre olmadan nasıl olacak? Tekvando, okçuluk gibi alanlarda başarılar var, bunları gören çocuklar buna yönlendikçe insanların bunu izlemesi ve yayımlanması zor. Şimdi üç ekran birden açık insanların karşısında. Televizyon, bilgisayar ve telefon. Nasıl dikkat çekeceksin ve kendini izleteceksin? İnsanlar izlemek için önce özümsemek isterler. Biz futbolun politikasını seviyoruz, takım sempatanları var ve birbirlerini dinlemiyorlar. Bu,

spor değil ki. Spor bahisle değişti, şike de doping de onunla çıktı. Yasaklanmıyor da bu bahis, yasal hâle getirilmeye çalışılıyor ama zor bir iş. Gerçek spor dallarımız, erkek basketbolu ve kadın voleybolu. Neden? Çünkü altyapısı var. Bizim taraftarlara ihtiyacımız var ama tüm spor branşlarının gelişmesi için seyirciye daha çok ihtiyacımız var.

TRTakademi: *Seyirci demişken. Taraftar ve seyircinin farkları nelerdir?*

Mehmet Demirkol: Seyirci bilgili, altyapılı insandır. Bunlar tüm spor dallarını izler, Eurosport 1’de kayak da izler, satranç, pinpon da izler. Tek bir dalı izleyen iyi seyirciler de var. Bir de taraftar var, kendi takımını izler; bir de holigan var, maçı bile izlemiyor, sahaya sırtını dönüyor. Adı holigan olsa da yasa dışı bir işe çıkmadan, düzeni bozmadan yaşamalı, olay çıkartan dışarıda kalmalı. Herkese tek tip bakamayız, sporseverleri elbette daha çok seviyorum, herkese ayrı ayrı yaklaşımım var. Küfrün önüne geçmek zor ama toplu olarak birine küfür etmek kötü bir durum.

Avrupa 19 Yaş Altı Futbol Şampiyonasındaki millî maçımız hiçbir kanalda yayımlanmadı. İstanbul’un göbeğinde bile jimnastik yaptırarak yerler bulamıyoruz. Spor bugün gerçekten büyük bir gider kalemi aileler için. Bu kadar BESYO mezunu var, çocukları spora yönlendirmek gerekiyor. İşadamlarına çağırım, futbol okulu kurun, büyük para kazanırsınız.

Medyayı spor konusunda çok zayıf görüyorum. Gazete tirajları düştü, daha güçlü ve kendini anlatan bir medyaya ihtiyaç var. Bugün 25 yaşında olsam yeniden medyaya girmezdim. Gazetecilik de yapmazdım. Kuvvetli değil, medyada karşılığı yok. 1 milyon satan bir gazetemiz yok, 50 bini geçmiyor.

Bu güçsüzlüğün bizimle alakası yok, dünyada da böyle. Sosyal medya diyeceğim ama orada da kabileleşmeler büyük, birbirini çok az dinleyen insanlar olduk, keşke birbirimize daha çok dokunabilsek ve bu istenmeyen olaylar da yaşanmasa.

TRTakademi: *Küfrün önüne geçebilmek için maç öncesi ve sonrası görüntüleri medya yayımlamasa bunun önüne geçebilir miyiz?*

Mehmet Demirkol: Olabilir, gösterip kötü örnek olarak vermek de bir yöntem, göstermemek de mümkün. Madrid saldırısının ertesi günü Madrid’deydim, gazetede parçalanmış bir vücut vardı, gazeteciler “bunun konulması lazım” diyordu. Bana sıcak gelen tavır Yeni Zelanda başbakanına ait. Yeni nesil, sert bir kriz yönetiminden çok, sempatik ve gerginlikten uzak bir iletişimi benimsiyor. Futboldaki gergin ortam gençlerin uzaklaşmasına neden oluyor.

TRTakademi: *“Yeni nesil 90 dakika maç izlemeyecek” yorumu için ne dersiniz? Bu nesle nasıl maç izleteceğiz?*

Mehmet Demirkol: Çok doğru, ölebilir futbol. Amerikan futbolu gibi sporlarda ritim düşmüyor ama futbol dezavantajlı. Saha küçülebilir, oyuncu sayısı azalabilir belki de, neden olmasın? Şu anda en azından şöyle olacaktır, ilgi İngiltere liginde toplanabilir, sokaklarda daha çok Chelsea’li çocuk görebiliriz. Ronaldo ile reytingler İtalya ligine döndü mesela. Futbol, kahramanlar üzerinden dönüyor ama Messi ve Ronaldo gidince ne olacak belli değil, futbolun ölme tehlikesi var. Benim çocuklarım hiç televizyon izlemiyorlar, “baba ileri sarsana” diyorlar, onların hayatlarında televizyon diye bir şey yok, YouTube var.

TRTakademi: *Neden YouTube kanalı açtınız?*

Mehmet Demirkol: Biraz adıyla ilgili. Adı “Ciddiyetten Uzak”tı, televizyonda çok ciddi bir adam olarak görülüyorum, bunun ötesini de göstermek için girdim diyebilirim. Bu aracı kullanarak ne yapabiliriz dedim, geleneksel yayıncılığı oraya almaya çalıştım. Bana 5 dakikayı geçmesin diyorlardı, ben 40 dakika yaptım. Televizyonda da çok kısa sürüyor diyorlardı, YouTube ile kişinin ortasını bulmaya çalıştık. Bizi TV’de izleyenleri oraya çekebilir miyim diye planladım ve başardık. Şimdi de TV programımız biter bitmez dijital mecralara ekleniyor. Karışık bir konu, ileride ne olacak medya tam olarak kimse tahmin edemiyor. Bütün parametreleri geliştiren bir değişme olabilir. Yerli bir fütürist 5 yıl sonra spor yazarı kalmayacak demişti, şimdi herkes spor yazarı oldu. Bir dönemim çok sosyal medyada geçti, şimdi azalttım. Kendinizi anlatamıyorsunuz, birbirimizden koptuk ve anlamıyoruz. Kimse birbirini dinlemiyor, sen onlardansın diyor. Bir süre sonra ben anlatamıyorum artık dedim ve sosyal medyadan çıktım.

TRTakademi: *İnsanlar neden sosyal medyada?*

Mehmet Demirkol: Biraz iş gereği, benim de söylemem lazım, dedim. Bir ülkeyi bir arada tutan şey nedir diye cevap verirler başka ülkelerde, bizim de var. Bizimki ne, hürriyet tutkusu, Kurtuluş Savaşı’nı da bu yüzden verdik. Bunu anlatmak için sosyal medyaya girdim, beraber kalkınalım diye girdim. Bu ülkeye borcumu ödemek istedim ama anlatamadım. Orta sınıfın altında bir çocuktum, sıfır eğitim harcamasıyla okudum ve ülkeye borcum var. Sosyal medyada birikimlerimi paylaşmak istedim. Ama istediğimi yapamadım, ben de pasif duruma aldım. Sosyal medya her konuda olduğu gibi futbolda da insanları kamplaştırıyor.

TRTakademi: *Futbol barıştran bir oyunken nasıl ayrıştırıcı hale geldi?*

Mehmet Demirkol: İnsanlar spor ruhunu hissetmezlerse, bilmezlerse, hiç spor yapmamış olurlarsa sahadaki oyuncunun kederini bilemezler. Futbolcular zengin olsa da kederleri de var, milyonlarca insanın içinden çıkıp oraya geldiler. Büyük bir

yarıştan çıktılar, onları da anlamalıyız. Birbirimizi anlamamız lazım, o kötü bu kötü insan diyerek bir yere varamayız. Bu çocukları eğitmeden zengin yapıyoruz. Şöhretli ve zengin insanı eğitemezsin, onları gençken eğitemediğimiz için böyle oluyor. Sporü tüm çocuklar için vazgeçilmez bir hâle getirmeliyiz. Medya güçlü değil, sözü dinlenmiyor ve karşılığı yok maalesef. Medya kelime anlamı olarak aracı demek, kaynak değildir. Aktarılacak bir şey yoksa aktaramaz zaten. Dördüncü bir güç olması, güç olduğundan değil iyi bir aktarım ortamı sağladığı için, burada yanlış anlaşılma var. Medya ülkemizde güçlü değil, 25 yıldır böyle, hatta dünyanın her yerinde güvende bir azalma var medyaya.

TRTakademi: *Spor medyasına bakış çok değişti eskisi gibi değil, özellikle özel kanallarla oldu bu. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?*

Mehmet Demirkol: Eski patronlar “Mutfakta çay koyan adamı salona getir.” diyordu. Ben bugün medyayı her şeyi değiştirebilecek bir kaynak olarak görmüyorum, iş okuldan başlıyor, spor kültürünü iyi anlatmaya çocukluktan başlamamız, ayrışmayı ve gerginlikleri engellememiz gerekiyor.

TRTakademi: *Şiddet ve nefret söylemi konusunda esas sorumlu kim spor camiasında?*

Mehmet Demirkol: Kabileleşme işi var maalesef, böyle bölündük. Benim babam FB’yi, annem BJK’yi, eşim GS’yi tutuyor, çocuğum Trabzonspor’u tutmak üzere. Nedir bize bu takımı tutturana? Yakınlarımız, bir temeli yok tuttuğumuz takımın, tamamen hissi bir durum. Böyle bir temel yokken bu nefret nereden çıkıyor? Bu tamamen kabilecilik, biz böyle bölündük, aklım almıyor. Bana mantksız geliyor. Medya bir yandan bu nefret söyleminden beslenebiliyor, buna çanak tutabiliyor. Ben yapmamaya çalıştım, bu bilinçli bir tercih değil. Bana senede bir şu takımın düşmanısın derler ama öyle bir şey yok, böyle algılanmaya programlandı taraftar. Bana televizyonda neden Fenerbahçe’yi savunmuyorsun diyorlar. Baskılarla yolu çizemeyiz, herkesi eşit savunmalıyız. Bana şu kadar dakika şu takımın konuştu diyorlar, tek tek dakika sayanlar var, bunu değiştirmek çok zor. Bizim mesleğin en zor yanlarından birisi de bu işte, herkesi aynı anda mutlu edemiyorsunuz.

TRTakademi: *Şimdi 15 yaşında olsaydınız aynı mesleği yapmak ister miydiniz?*

Mehmet Demirkol: Yapmayabilirdim. Bugünün şartlarında yapmayabilirdim, gazeteciler birer markaya dönüşüyorlar. Bir zaman sonra varlığı bir anlam ifade ediyor ama gazetecilerin güçlü bir kuruma ihtiyacı var. Arkada güçlü kurumlar olmadan ve onların ilkeleri olmadan ilerlemek çok zor. Ben markayım, YouTube kanalı açarım demekle olmuyor, arkada güçlü ilkeleri olan bir kurum yoksa ilerle-

mek zor. Ben tek başıma söylersem inandırıcı olmayabilir ama güçlü kurum olursa inandırıcı olur. Doğru davrandığı sürece marka isimleri koruyacak kurumlar lazım. Gelecekle ilgili öngöremediğim konulardan birisi bu; medya bir yere evirilecek, birçok genç arkadaşım zannediyor ki ben tek başıma yeterim. Güçlü kurum lazım. TRT söylüyorsa doğrudur algısı var, NTV söylüyorsa doğrudur var. Fenerbahçe veya Beşiktaş muhabiri olup uzmanlaşmak önemli ama Fenerbahçeli muhabir, Beşiktaşlı muhabir olunca iş değişiyor. Ben olsam muhabirler konusunda devamlı rotasyona giderim. Çünkü bir süre sonra sosyal medya baskısı yüzünden kötü bir haber gelirse vermekte zorlanır. Teknolojik gelişmeler spor camiasına olumlu etkiler sağlasa da spor iletişimini olumsuz etkiliyor.

TRTakademi: *VAR teknolojisi hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Mehmet Demirkol: Direnmek lazım, maçı 40 kamerayla izliyorken hakemlerin iki gözle maçı görmelerini istemek, haksızlık. Biz adamın tüm detaylarını görürken koşan bir hakemin her şeyi görmesini beklemek zor. Futbol yaşarsa kenardaki hakemler, sahadaki hakemden daha güçlü olacaklar diye düşünüyorum. Şimdiye kadarki direnç, hakemlerin kendi egolarındandı, o yüzden bu kadar geç kaldı. Bu önünde durulamaz bir teknoloji. Önceden doktor bana solgun görünüyorsun diyordu, gözünden anlardı, şimdi boğazım ağrıyor diyorum ultrasona yatırıyor. Doktorluk gibi hakemlik de değişecek, zamanla teknolojiyle sporlar bile gelişip değişiyor sonuçta.

TRTakademi: *E-sporla ilgili tartışmanın kaynağında ne var? Kas çalıştırmayan bir şeye spor demem diyorlar. Siz ne diyorsunuz?*

Kaan Kural: E-spora spor diyemem. Futbol sporu diyor muyuz veya basketbol sporu demiyoruz, e-spor demenin sebebi, "Arkadaşlar bu bir spor" diye bizim beynimize yerleştirilmek istenmesi. Bir yandan da böyle bir gerçek var ve oraya doğru dönecek iş. Bunu görüyorum, direnmiyorum, bana ters ama var. Bunu nasıl hayatın içine yerleştiririz bunu düşünmek lazım. Teknoloji bize yeni kapılar açıyor, bunu istemesek de kabul etmek zorundayız, benim çocuklarım da bunun içinde büyüyorlar. Buna direnmek anlamsız geliyor, bununla barışmak gerekiyor, makul hâle getirmemiz lazım. Reddettikçe daha çok istemediğimiz yerlere evirilecek yoksa.